

در افق ۲۰ ساله :

ایران کشوری است توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه با هویت اسلامی و انقلابی الهام بخش در جهان اسلام و با تعامل سازنده و موثر در روابط بین الملل.

مقدمه:

با شروع کار در دبیرخانه تشخیص مصلحت نظام (۱۳۷۶) متوجه شدیم که سیاستهای کلی نظام در یک جهت خاص و معینی تدوین نمی شود. لذا در سال ۱۳۷۸ بحثی تحت عنوان "افق آینده" در دبیرخانه مجمع تشخیص آغاز گردید و در این مسیر روشن شد که مفهومی در برنامه ریزی و مدیریت های کلان در جهان تحت عنوان "چشم انداز" راه پیدا کرده است که مطابق با خواسته های ما نیز می باشد. پس از آنکه این موضوع خدمت مقام معظم رهبری مطرح گردید ایشان این مساله را یک حلقه مفقود راهبردی تعبیر، و به مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ کردند که چشم انداز بیست ساله آینده کشور را ترسیم کند. مجمع تشخیص کمیسیون خاصی را از اعضای خود مامور تدوین این چشم انداز نمود و طی یکسال چشم انداز پیشنهادی را با کمک گروههای زیر تدوین کرد:

۱- گروه کارشناسی "چشم انداز" در دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام.

۲- سازمان مدیریت و برنامه ریزی دولت جمهوری اسلامی ایران .

۳- گروه تدوین استراتژی توسعه صنعتی کشور وابسته به وزارت صنایع و معادن.

چشم انداز پیشنهادی در مجمع تشخیص مصلحت نظام با اصلاحاتی تصویب شد و به محضر رهبر انقلاب ارائه گردید و ایشان در سال ۱۳۸۲ آن را اصلاح و تصویب و به سه قوه ابلاغ نمودند.

تصویب نهایی رهبر معظم انقلاب دولت و قوای دیگر را موظف کرده است که سال ۱۳۸۴ شروع به اجرا و عملیاتی کردن چشم انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی کنند. رهنمودهای رهبر معظم انقلاب اسلامی گواهی بر لزوم توجه آحاد ملت به ویژه جوانان بر اهمیت تحقق چشم انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران می باشد. در مسیر تحقق چشم انداز مسایل و نکاتی حائز اهمیت است که در سایه کار و تلاش و کوشش به ایرانی آرمانی و اسلامی در این افق ۲۰ ساله خواهیم رسید.

تعریف چشم انداز: عبارت است از آرمان قابل دستیابی جامعه در یک زمان بلند مدت معین که، متناسب با ارزش ها و آرمان های نظام و مردم تعیین می گردد.

چشم انداز تصویری از ایران آرمانی آینده است که هویت اسلامی و انقلابی آن مورد تایید مقام معظم رهبری بوده است و باید از حکومت دینی استفاده کرد تا به جامعه آرمانی برسیم چشم انداز ۲۰ ساله عاملی است که :

۱- هریک از مولفه های اصلی جامعه را جهت می دهد و اهدافشان را تعیین می کند.

۲- مجموعه عوامل را به هم پیوند می دهد و از آن یک نظام سازگار می سازد.

چشم انداز دارای ویژگیهای زیر است:

۱- آینده نگری   ۲- ارزش گرایی   ۳- واقع گرایی   ۴- جامع نگری

در تهیه و تنظیم چشم انداز بلندمدت دو نکته باید مورد مطالعه قرار گیرد.

پیش بینی روشی که وضعیت موجود را بررسی می کند و بر اساس شرایط موجود آینده را پیش بینی می کند.

آینده نگری فرآیندی است که در آن تصویری مناسب و آرمانی در نظر گرفته می شود و برای رسیدن به این ارزشها باید جامعه را یاری کند.

ویژگی های که چشم انداز در افق ۲۰ ساله ایجاد می کند:

- ایجاد وفاق ملی بر اساس نیازهای ضروری جامعه .
- پاسخ گویی مولفه های مختلف و رفع ضعفها و تهدیدات .
- قابل دستیابی در هر زمان و کمیت پذیر بودن.
- تصویر ممکن از اهداف مطلوب.
- در چشم انداز تصویر آینده کشور حول عامل اصلی به شکل مشخص و دور از ابهام تعیین می گردد.
- مشوق مشارکت ملی باشد.

باید جامع، متحول، کننده و آینده نگر باشد.

- محدود به یک زمان مشخص باشد.

برای نیل به اهداف چشم انداز ۲۰ ساله باید آرمان کلان جامعه در خصوص استقلال، توسعه اجتماعی، توسعه سیاسی، توسعه اقتصادی و خودکفایی، محیط زیست و حفاظت از منابع طبیعی، آزادی و توسعه انسانی و رشد مورد توجه خاص قرار گیرد.

نکته: سند قانونی آرمانهای کشور ما قانون اساسی است.

رهبر معظم انقلاب در ابعاد مختلف چشم انداز رهنمودهایی را تبیین کردند که توجه به آنها حائز اهمیت بسیاری است:

در زمینه سیاسی: کارآمدی، تحرک بی وقفه، جهت دار بودن و حضور فعال در معاهدات و مجموعه ها و هسته های جهانی مورد نظر است.

در زمینه علمی: نهضت نرم افزاری و تولید علم

در زمینه فرهنگی: تقویت روحیه ایمان و ایثار در مسئولین و مردم، تبیین مبانی ارزشی و قانون اساسی

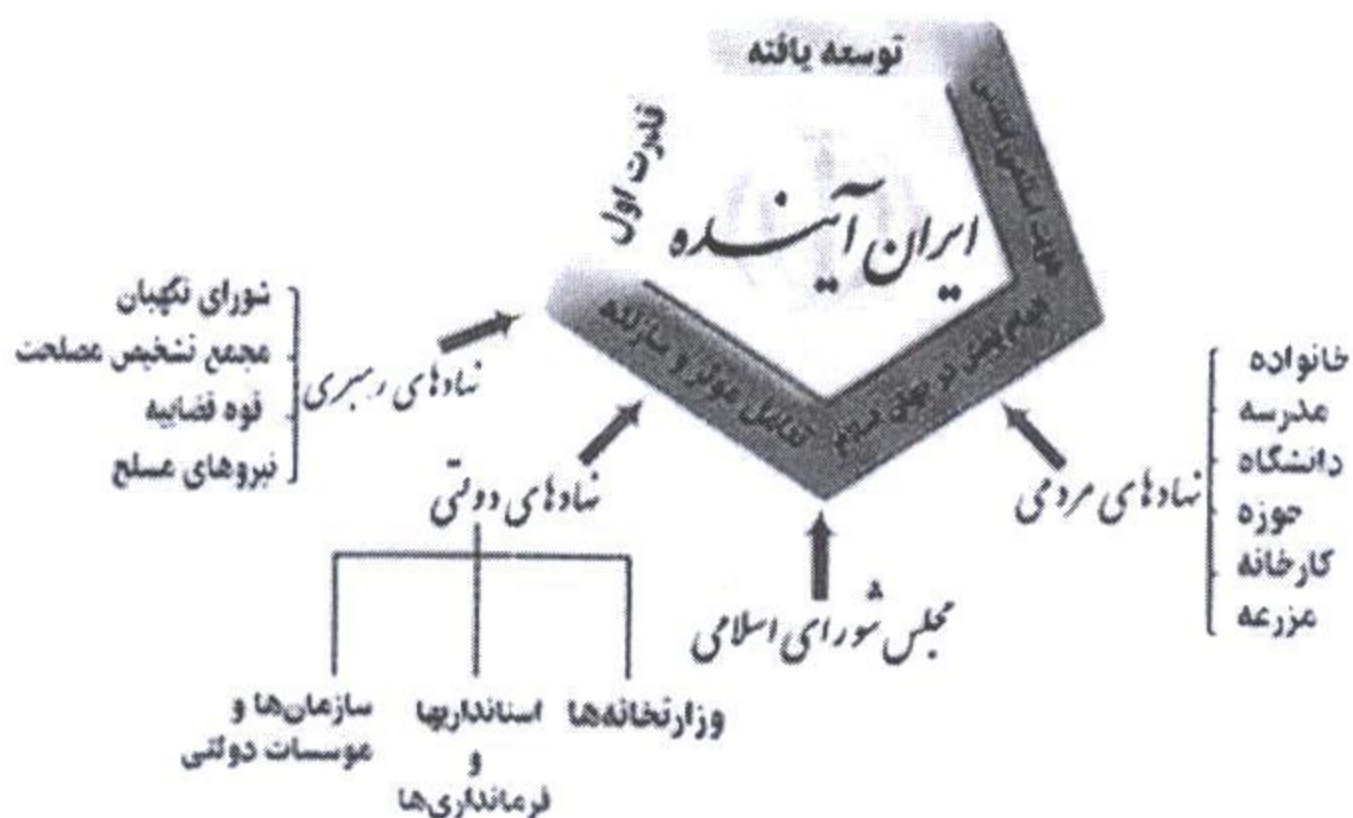
در زمینه الگوی تدوین برنامه: منطبق بر خصوصیات جغرافیایی تاریخی و فرهنگی باشد.

سند چشم انداز ملی ۲۰ ساله ایران

با اتکال به قدرت لا یزال الهی و در برتو ایمان و عزم ملی و کوشش برنامه ریزی شده و مدبرانه جمعی و در مسیر تحقق آرمان ها و اصول قانون اساسی در چشم انداز ۲۰ ساله:

ایران کشوری است توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی علمی و فناوری در سطح منطقه با هویت اسلامی و انقلابی

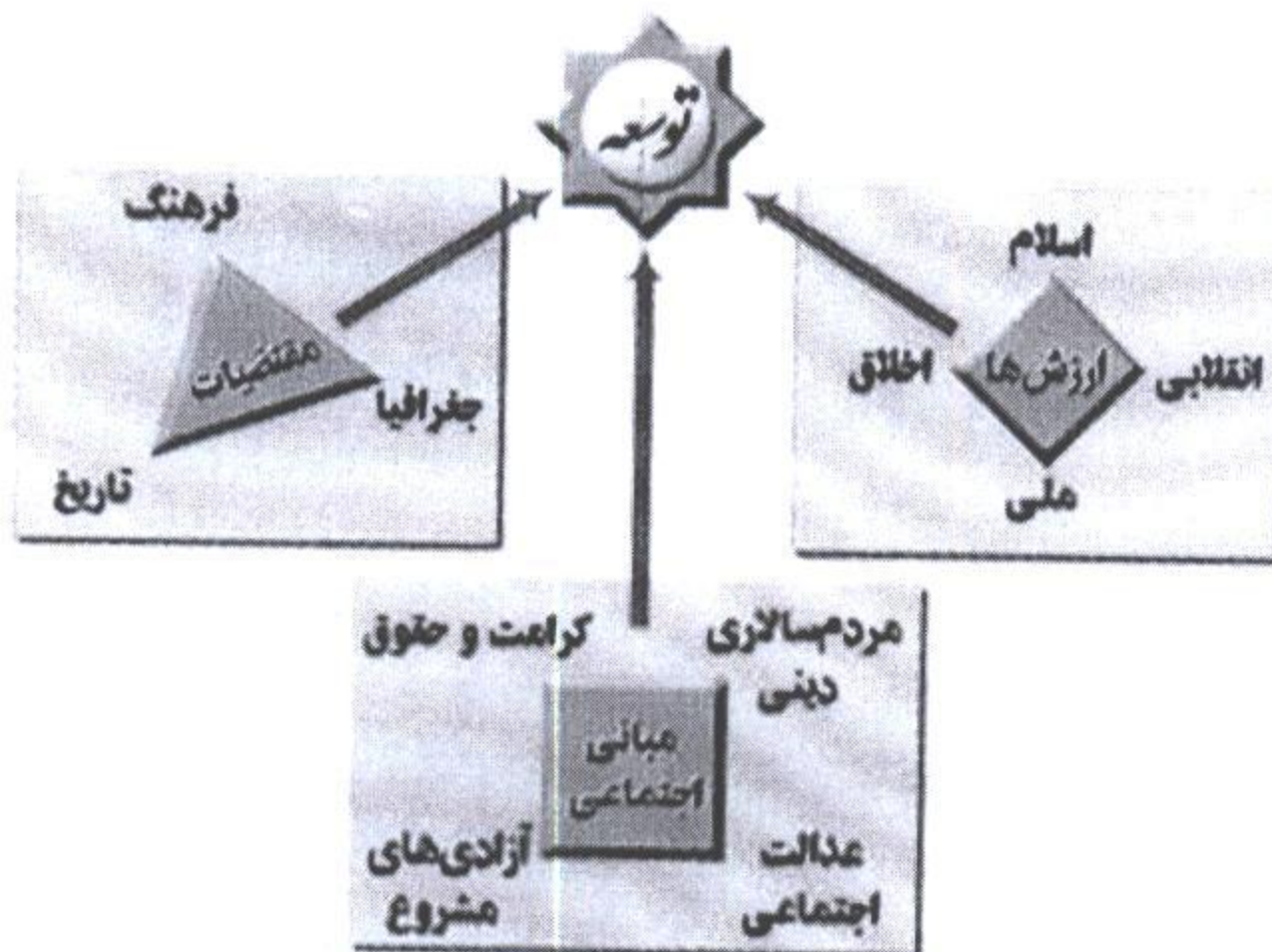
الهام بخش در جهان اسلام و با تعامل سازنده و موثر در روابط بین الملل.

جامعه ایرانی در افق این چشم انداز چنین ویژگیهایی خواهد داشت:

۱- الگوی توسعه :

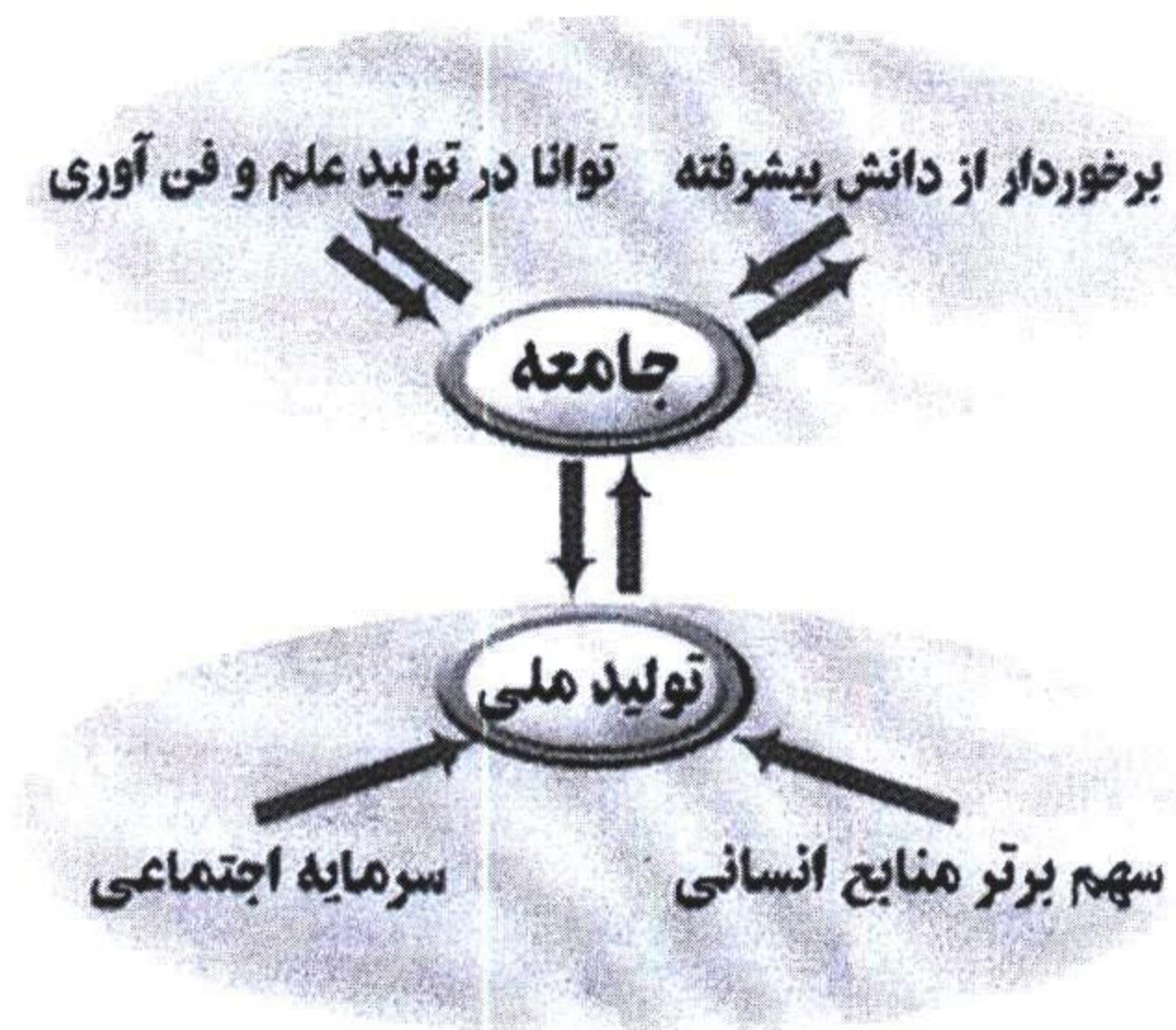
توسعه یافته، متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی خود، متکی بر اصول اخلاقی و ارزشهای اسلامی، ملی و انقلابی، با تاکید بر: مردم سالاری دینی، عدالت اجتماعی، آزادیهای مشروع، حفظ کرامت و حقوق انسانها و بهره مندی از امنیت اجتماعی و قضایی.

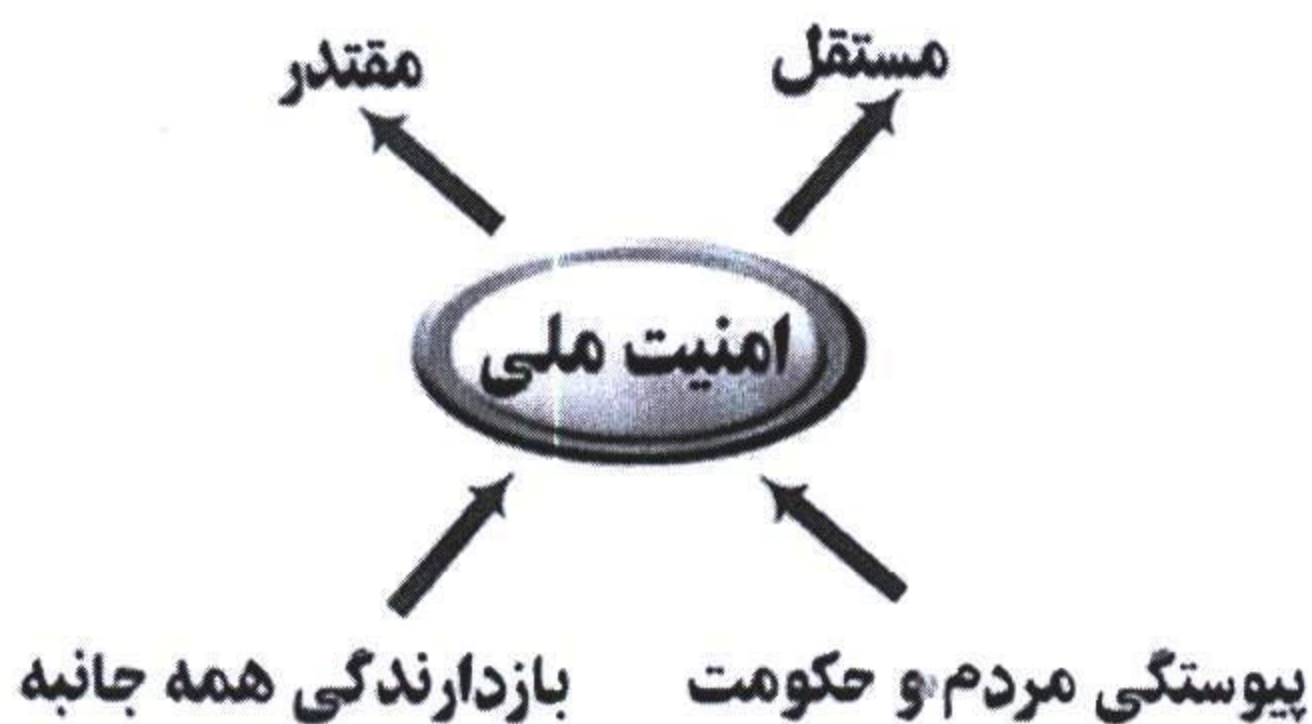
توسعه از سه رکن مقتضیات بومی، ارزشها و بنیادهای اجتماعی باید تحت تائید قرار گیرد و لذا الگوی توسعه باید متناسب با آنها طراحی و اجرا شود.

۲- ویژگیهای امنیت تولید و رفاه ملی:

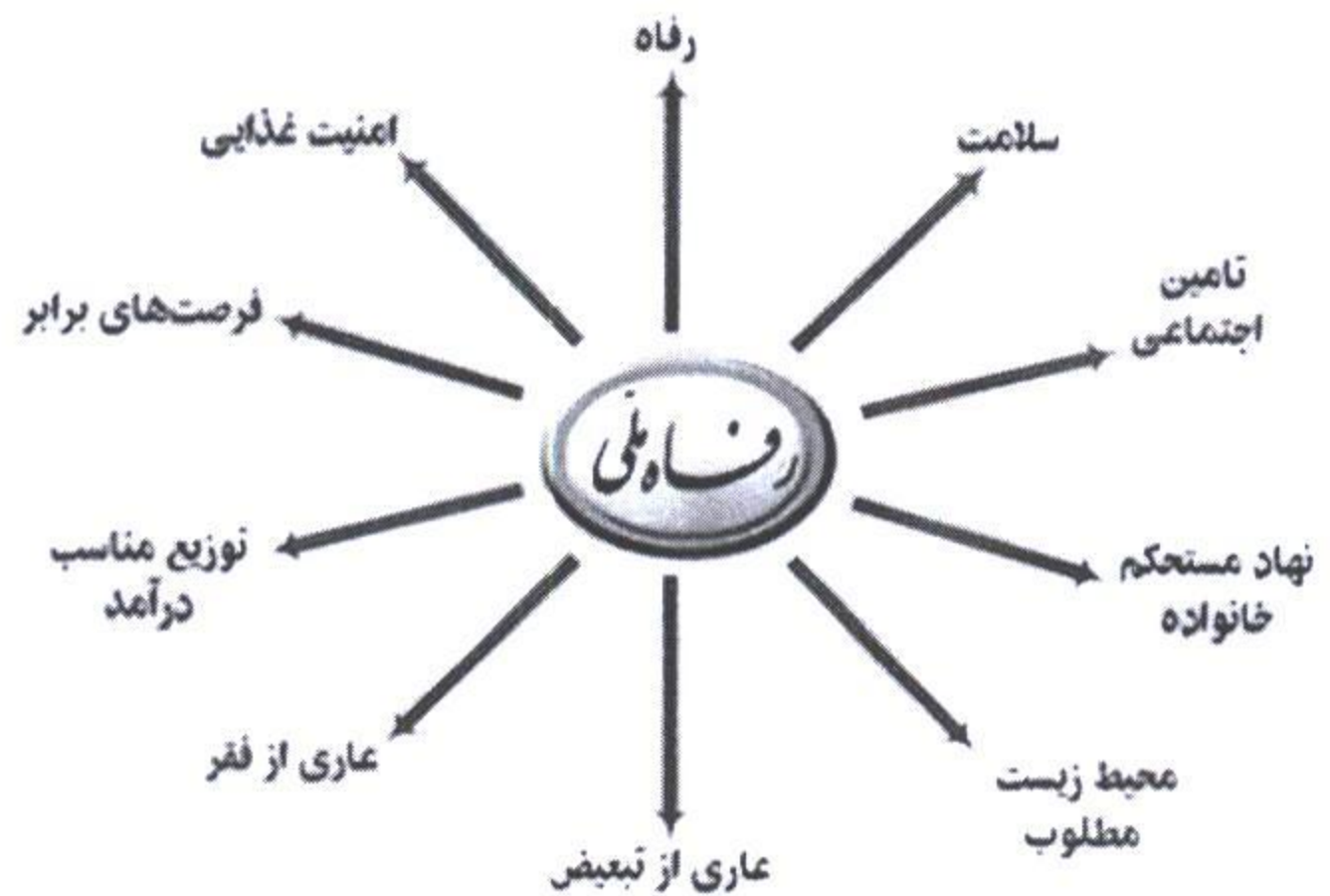
برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فن آوری متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی.

امن، مستقل و مقتدر با سامان دفاعی مبتنی بر بازاریابی همه جانبه و پیوستگی مردم و حکومت.

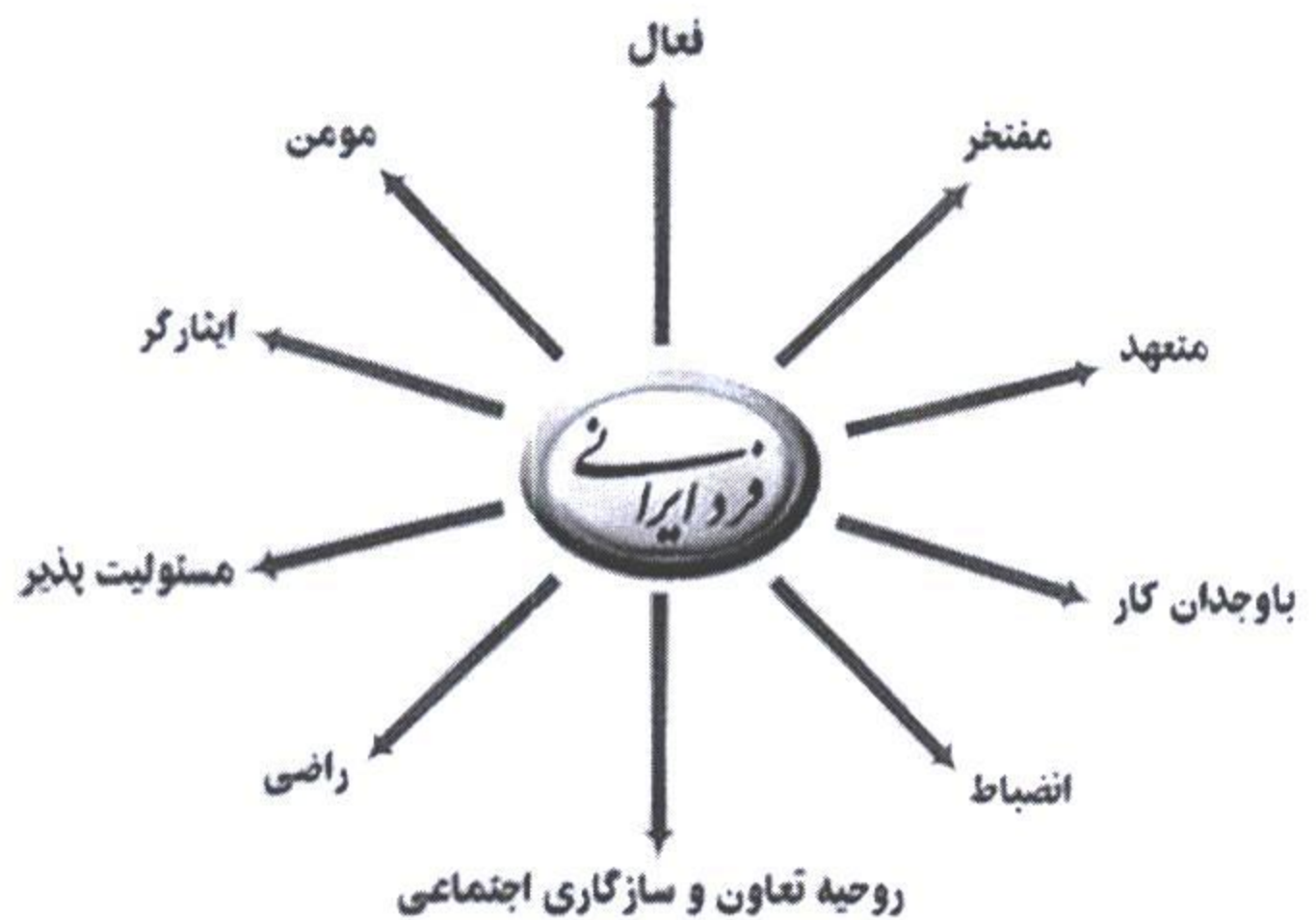

برخوردار از سلامت، رفاه، امنیت قضایی، تامین اجتماعی و فرصت‌های برابر، توزیع مناسب درآمد نهاد مستحکم خانواده به دور از فقر، بهرمنند از محیط زیست مطلوب.

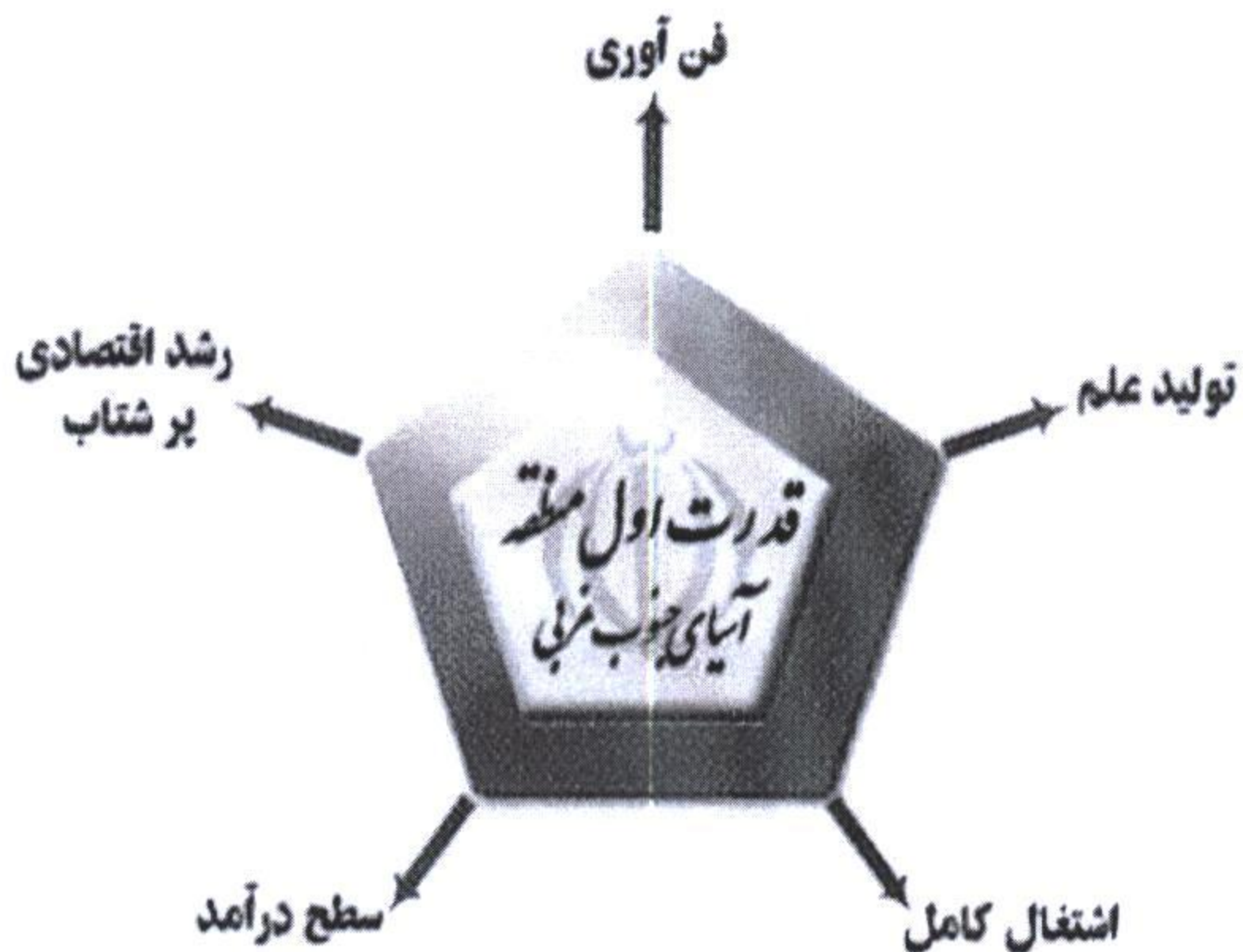
۲- ویژگی‌های فرد ایرانی ۱۴۰۴:

فعال، مسئولیت‌پذیر، اینارگر، مومن، رضایتمند، برخوردار از وجدان کاری، انضباط، روحیه تعاون و سازگاری اجتماعی، متعهد به نظام ار و شکوفایی ایران و مفتخر به ایرانی بودن.

۴- جایگاه منطقه ای:

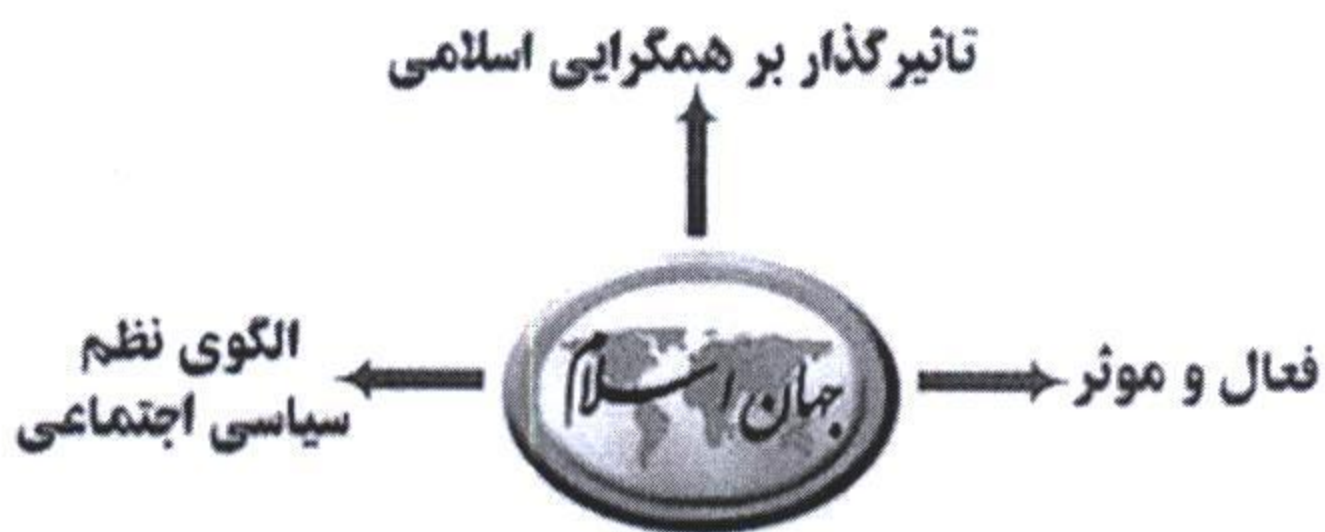
دست‌یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه‌ای آسیای جنوب غربی (شامل: آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) با تاکید بر جنبش نرم افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقاء نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل.

۵- تعامل با جهان:

۵-۱- در جهان اسلام:

الهام بخش، فعال و موثر در جهان اسلام با تحکیم الگوی مردم سالاری دینی، توسعه کارآمد، جامعه اخلاقی، نواندیشی و پویایی فکری و اجتماعی، تاثیر گذار بر همگرایی اسلامی و منطقه‌ای بر اساس تعالیم اسلامی و اندیشه‌های امام خمینی(ره).

۵-۲- در روابط بین الملل:

دارای تعامل سازنده و موثر با جهان بر اساس اصول عزت، حکمت و مصلحت.

گامهای مهمی که بعد از چشم انداز باید برداشته شود:

۱- الزامات چشم انداز از جمله تدوین الگوی توسعه و اقدامات اساسی که برای رفع موانع در نظام که باید برداشته شود.

۲- آمایش سرزمین‌ها (فعالیت‌ها چگونه در مناطق مختلف سازماندهی شود) تقسیم کار ملی و تخصص گرایی در مناطق و مرزهای

استانی و منطقه‌ای.

۲- تهیه برنامه‌های اجرایی در سطح ملی و بخشی.

۳- تهیه برنامه ۲۰ ساله در هر استان و منطقه.

ملاحظه و نکات مورد توجه :

برنامه چهارم توسعه، مبداء و شروع چشم انداز ۲۰ ساله است و بخشی از اهداف چشم انداز باید در برنامه توسعه چهارم عملیاتی گردد. فرآیند معرفتی چشم انداز تبیین و ترویج و اعتقاد مردم و این فرآیند باید تبدیل به بسیج ملی شود. مجمع تشخیص به عنوان مسئول نظارت در سطح سیاست‌های کلان و روند کلی در حال تدوین شاخص‌هایی است که دارای دو ویژگی اساسی است:

۱- در زمان معین چشم انداز ۲۰ ساله تحقق یابد.

۲- انحراف از مسیر صورت نگیرد.

به کمک این شاخص‌ها باید مسیر توسعه ملی را نظارت کنیم. علاوه بر نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام و پیگیری‌های مقام معظم رهبری نظارت مردم و پیگیری مردمی نیز در تحقق چشم انداز نقش بسزایی ایفا می‌کند که این سه گزینه ضمانت اجرایی چشم انداز جمهوری اسلامی ایران است. نخبگان نظام جمهوری اسلامی ایران وظایفی را در چشم انداز ۲۰ ساله به عهده دارند. کوتاهی و سهل انگاری در این وظیفه نظام را برای رسیدن به این هدف دچار مشکلات بسیاری می‌کند.

وظایف نخبگان:

۱- چشم انداز را برای مردم تبیین کنند (خود نخبگان چشم انداز را بفهمند و درک و تفسیر واحد ایجاد کنند و به مردم انتقال دهند).

۲- عوامل تحقق آن را شناسایی و به مدیران بخش‌های خصوصی و دولتی مشاورت دهند.

۳- ایجاد تحرک و عزم ملی (چون حرکت داوطلبانه می‌باشد باید مانند جنگ یک بسیج عمومی در سطح مسئولان و مردم صورت گیرد).

۴- کمک به مجریان (دولت باید هدایت را به عهده گیرد و به طور مستقیم در امور دخالت نکند و از نخبگان برای تبیین و از بسیج عمومی مردم برای عملیاتی کردن استفاده کند).

ضرورت یک جهاد فرهنگی و اقتصادی:

برای تحقق چشم انداز و دستیابی به اهداف آن، ملت و دولت ایران باید یک تلاش گسترده و عظیمی را پیش بگیرند و این کار بدون یک بسیج و عزم وارده ملی امکان پذیر نیست. برای تحقق این بسیج ملی دولت و ملت باید به یک جهاد فرهنگی و اقتصادی دست بزنند. در حقیقت رسیدن به یک ایران پیشرفته و مقتدر و کانون هدایت‌گری در منطقه جز از طریق یک تحول صورت نمی‌گیرد این تحول همان انقلاب سوم و تداوم انقلاب اسلامی ملت ایران است که هنوز آغاز نشده است. انقلاب سوم از طریق یک جهاد فرهنگی و اقتصادی ایران را به یک ایران آرمانی در منطقه تبدیل خواهد کرد. برنامه ریزی این جهاد باید توسط نسل دومی‌ها و نسل سومی‌های انقلاب صورت گیرد و لازمه چنین برنامه ریزی اعتماد به نفس و بسیج توانایی‌ها و انگیزه‌های ملی تمامی ایرانیان چه در داخل و چه در خارج از کشور است نیروهای انقلاب اگر پرچم داری این تحول را بر عهده بگیرند ۲ نتیجه حاصل خواهد شد:

۱- تحقق چشم انداز از مسیر واقعی به انحراف نخواهد رفت.

۲- ضمانت تحقق چشم انداز به دلیل توانایی‌ها و انگیزه‌های نیروی انقلاب تضمین خواهد شد .

در خاتمه با اتکال بر خداوند و یاری از امام زمان(عج) و همت مسوولان نظام جمهوری اسلامی ایران و مردم انقلابی که طلایه‌داران واقعی این حرکت هستند در افق چشم انداز ۲۰ ساله ایران کشوری توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی علمی و فن آوری در سطح منطقه با هویت اسلامی و انقلابی الهام بخش در جهان اسلام و با تعامل سازنده و موثر در روابط بین الملل خواهد بود.